

Gode råd

– om proces frem mod august '14

Vi ved, at mange skoler er utålmodige efter at lægge planer for det kommende skoleår, men dels er folkeskoleloven endnu ikke fremsat i Folketinget, dels er de fleste kredse i dialog med kommunen om det kommende skoleår. Du og dine kolleger skal som udgangspunkt afvente, at jeres tillidsrepræsentant har været på foreningens kurser og dermed bliver klædt på til at varetage jeres interesser over for skoleledelsen og kommunen.

I vil i den kommende tid blive orienteret om overvejelser og muligheder i en lang række temaer, som din TR vil få gennemgået på foreningens kurser. Vi giver eksempler på nogle af temaerne i denne pjece. Alle eksempler vil blive uddybet senere, og vi anbefaler, at I først går i gang med arbejdet, når din TR har været på kursus. Når det sker, bør det ske med TR som nøgleperson og i tæt dialog med kredsen.

Læs også:

Lov 409

– udvalgte regler

Reformen

– udvalgte temaer

Sammenhold i Faglig Klub

Det er afgørende, at I er enige om, hvordan de nye rammer skal udmøntes på jeres skole. Det sker ved, at I drøfter relevante emner i Faglig Klub. Klubben skal give de tillidsvalgte mandat til drøftelser mellem TR og ledelse og i skolernes MED-udvalg. Det vigtigste budskab fra os er, at I skal stå sammen som lærer-kollegium om en fælles strategi – og om de aftaler, retningslinjer eller forståelser, der nås frem til om vilkårene for arbejdets udførelse. Et andet vigtigt budskab er, at I ikke skal indgå aftaler – eksempelvis om flekstid, hjemmearbejdspladser eller andet – uden det sker i fuld forståelse med kredsen. Det er afgørende, at vi ikke bliver stillet ringere end Lov 409.

Formulér positive forventninger/spørgsmål til skoleledelsen

Det er vigtigt at have et godt og tillidsfuldt samarbejde med skolelederen. Det er det også, selvom der med Lov 409 og folkeskolereformen vil være mange, der oplever at skulle varetage en øget mængde undervisning. Vi har fælles interesser med skolelederne i at finde modeller for et samarbejde, som dels giver eleverne den bedst mulige kvalitet i undervisningen, og dels tager hensyn til arbejdspresset og sikrer et fornuftigt arbejdsmiljø. Det er skolelederens ansvar at sikre, at du har den nødvendige tid til at løse dine opgaver. Det er vigtigt, at I, inden næste skoleår træder i kraft, beder skolelederen komme med sin vurdering af, hvordan I kan garantere kvalitet i undervisningen i den nye virkelighed. Det kunne fx være i form af en række positive forventninger og spørgsmål, I sammen formulerer i Faglig Klub.

Gennemsigtighed om forberedelsestid

Når alle skal undervise mere, bliver tiden til alle de opgaver, der følger med undervisningen – herunder forberedelse og efterbehandling – sat under pres. Det er foreningens holdning, at alle lektioner som udgangspunkt kræver samme forberedelsestid. Det princip ønsker vi at fastholde. Hvis lederen ønsker at planlægge forberedelsestiden anderledes, bør det ske efter gennemsigtige og fornuftige principper, som lærerne bliver inddraget i, fx via MED eller pædagogisk råd.

Tænk fagopdelt og understøttende undervisning sammen

Med flere undervisningstimer til den enkelte lærer kommer forberedelsen under pres, hvis ikke andre opgaver reduceres. Det kan derfor være en fordel for forberedelsen at samtænke den fagopdelte undervisning og den understøttende ►

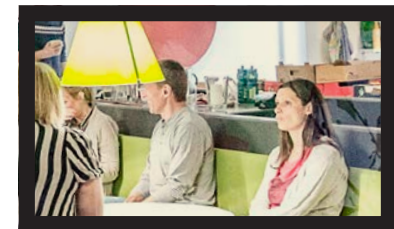
► undervisning til et sammenhængende forløb. Det kan også hjælpe læreren med at indfri målet om at sikre sammenhæng i undervisningen og i at nå de faglige mål.

Tilrettelæggelse af skoledagen

Med Lov 409 er udgangspunktet, at din arbejdstid udgøres af den tid, der går fra du kommer til det tidspunkt, hvor du kan forlade skolen igen. Derfor er det vigtigt, at I forholder jer til, hvordan I skal tilrettelægge arbejdstiden, så I får en arbejdsdag, hvor tiden er brugt mest hensigtsmæssigt. Kan man fx effektivisere forberedelsen ved at tænke i længerevarende sammenhængende undervisningsforløb? Hvordan sikrer vi forberedelse i fag- eller årgangsteam, som understøtter og effektiviserer den individuelle forberedelse? Kan den understøttende undervisning lette presset på de enkelte undervisningsforløb? I har sikkert mange andre overvejelser. Det er endnu et tema for drøftelser med AMR og TR. Målet er en skoledag, der både giver bedre kvalitet for eleverne og samtidig en ordentlig arbejdssituation for lærerne.

Arbejdspladser

Loven fastsætter, at arbejdsdagen starter, når du kommer, og slutter når du forlader skolen. Det kræver, at der er en arbejdsplads på din skole, hvor du kan udføre arbejdet, når du ikke underviser. Mange skoler arbejder på at udforme arbejdspladser, der kan stå klar i august 2014. Der vil formentlig være skoler, som ikke har tidssvarende arbejdspladser til næste skoleår. Det er skolens og kommunens problem. For der skal være arbejdspladser til rådighed, så I kan forberede og efterbehandle undervisningen på skolen. Din TR og AMR har opgaven med at koordinere med kredsen, at der tages initiativ til etablering af faste arbejdspladser. I MED-udvalget kan din AMR tage en drøftelse med udgangspunkt i ►

► foreningens guide om lærerarbejdspladser. Guiden vil blive udsendt til alle AMR snarest muligt. Din TR og AMR vil på et kursus få mere viden om vigtige lovbestemmelser, som skal opfyldes. Her bliver de også klædt på til en drøftelse med skoleledelsen om, hvordan de påtænker at implementere krav til lærerarbejdspladser. Hvis skolen/kommunen er interesseret i at indgå aftale om hjemmearbejde, skal TR drøfte dette nøje med kredsen, så I ikke stiller jer ringere end, hvad loven tilsiger.

Opgørelse af arbejdstiden

Lov 409 muliggør betydelig mere undervisning til den enkelte lærer. Da ingen lærer vil møde uforberedt op til undervisning, kan det skabe et massivt arbejdspress på den enkelte, hvis ikke andre opgaver reduceres. Vi anbefaler derfor, at I som lærerkollegium beslutter jer for at holde særlig godt øje med jeres arbejdstid og jeres arbejdsforhold fra det nye skoleår. Den tid I bruger på skolen, komme-gå-tiden, skal skolelederen opgøre. Men der er ikke krav til, hvordan en sådan opgørelse skal se ud. I god tid inden næste skoleår er det et forhold, I bør drøfte i Faglig Klub og med skolens leder. Skolelederen bør kunne give en tilbage-melding om, hvordan hun forestiller sig, at opgørelsen skal foretages. Ved evt. aftale om hjemmearbejde skal det aftales både hvilke opgaver, der skal løses, og hvordan tiden gøres op. Kun på den måde kan I beskytte jer mod det grænse-løse arbejde. Foreningen vil, hvis der bliver behov for det, stille et opgørelses-værktøj til rådighed, men det kan også være, at skoleledelser og kommuner udvikler opgørelsesværktøjer.

Forberedelse

Hvis al arbejdstid ligger på skolen, ligger forberedelsen selvfølgelig også på skolen. Der skal være tid til både den fælles forberedelse og den individuelle forberedelse og efterbehandling af undervisningen. I den forbindelse skal I drøfte, hvordan I skaber sikkerhed for, at der er tidsrum i løbet af dagen, hvor I som udgangspunkt ikke kan forstyrres, men hvor I kan koncentrere jer om den del af arbejdet. Der skal også forud for undervisningens begyndelse være den nødvendige tid til at tjekke intra og mail fra forældre og andet.

Understøttende undervisning

Det er foreningens holdning, at al undervisning i skolen – dermed også den understøttende undervisning – bør varetages af en læreruddannet, hvis målet er at ►

► styrke fagligheden. Uanset hvem der varetager den understøttende undervisning, er det politisk bestemt, at det er lærerne, der har ansvaret for, at timerne fremmer de mål, der er fastlagt for eleverne. Når I senere på året holder møde i Faglig Klub, bør I klæde TR på til at drøfte emnet med ledelsen og aftale rammerne for varetagelse af den understøttende undervisning, på en måde så fagligheden sikres. AMR kan også drøfte sagen i MED-udvalget med henblik på at vedtage retningslinjer eller opnå en forståelse med ledelsen om understøttende undervisning.

Planlægning

Loven indeholder ingen bestemmelser om hvordan, hvornår eller om der skal udarbejdes en årsplan, så læreren kender sin arbejdsdag. I Faglig Klub senere på året bør I drøfte, hvordan det er mest fornuftigt at udarbejde årsplanen – og hvilke varslers, der skal gælde for at ændre på arbejdstiden. Hvis ikke din kreds og kommune har fundet frem til en fælles kommunal forståelse om årsplanen, skal AMR og TR drøfte det med skoleledelsen – evt. i MED-udvalget.

Arbejds miljø

Det er arbejdsgiverens pligt at sørge for et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Dette sikres bl.a. ved at overholde lov og forskrifter i arbejdsmiljøloven og ved at samarbejde med de ansatte. På samme måde er der en pligt for de ansatte til at medvirke til samarbejdet. Medarbejderne har en repræsentant (AMR) med særlige opgaver, rettigheder og pligter. I alt hvad der sker og kommer til at ske på skolerne, skal arbejdsmiljøvinklen inddrages aktivt. Arbejdsmiljøgruppen og MED-udvalget skal derfor inddrages i alt vedrørende den nye organisering og nye opgaver ved lærerarbejdet. AMR/TR bør i sikkerhedsgruppen lægge en plan for, hvordan det skal ske.

Danmarks Lærerforening
Vandkunsten 12, 1467 København K,
Tlf 33 69 63 00, dlf@dlf.org, www.dlf.org